

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Valintaesitys

28.11.2023 Dnro: EURA 2021/401078/09
02 01 01/2022/ESAVO

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Tryffeliä metsiin -kuinka hyödyntää suomalaista villitryffeliä

Hakijan virallinen nimi

Juvan kunta

Hakemusnumero

401078

Saapumispäivämäärä

12.08.2022

Alkamispäivämäärä

01.03.2023

Päätymispäivämäärä

31.12.2025

Viranomainen

Etelä-Savon maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman 2021-2027
kevään 2022 haku

Hakuilmoituksen tunnus

ESALII-001

Käsittelijä

Jyrki Martti Tapio Kuva

Toimintalinja

1 Innovatiivinen Suomi

Erytystavoite

1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton
parantaminen

Tukimuoto

Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-00304

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Luonnonvarakeskus	Osahankkeen toteuttaja	0244629-2

Perustelee, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

Hankkeessa tarvittava osaaminen koostuu Juvan tryffelikeskuksen ja Luken asiantuntemuksesta ja kokemuksesta. Molemmilla organisaatioilla on pitkä kokemus hankkeessa vaadittavista toimenpiteistä, ja edellisessä hankkeessa todennettua yhteistyökykyä. Käytössä ovat myös laajat sien- ja kuusiaineistot, sekä Luken uudet laboratorio- ja kasvatustilat Savonlinnassa.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Tryffelisienet ovat arominsa ja makunsa ansiosta maailmalla arvostettuja herkkuja. Myös Suomessa kiinnostus niitä kohtaan on kasvanut, vaikka niiden löytäminen ja tunnistaminen onkin vaikeaa. Tryffelisien kaupallista viljelyä on alettu tutkia maailmalla, Suomessa erityisesti Juvan Tryffelikeskuksessa on panostettu paitsi neuvontaan, myös tryffelien kasvatukseen eri puulajien juuristoissa.

Suomessa on löydetty ja tunnistettu valkotryffeileitä, mutta ne eivät ole vielä päässeet Ruokaviraston ylläpitämälle ruokasienilistalle. Olisikin tärkeää kehittää kotimaisille valkotryffeileille luotettava tunnistusmenetelmä, ja myös todentaa tryffelisien kasvu myytävien puuntaimien juuristossa. Tryffelisienä ympätään yleisimmin tammen juuristoon, kokeiluja on tehty myös kuusella. Ongelmana on kuusen ja tryffelisien erilaiset kasvualustavaatimukset: kuusen taimituotannossa käytetään hapanta turvealustaa, kun taas tryffeli suosii emäksistä ympäristöä. Kuusi hyötyisi jo taimikasvatusvaiheessa yhteydestä tryffelin ja muidenkin sienien kanssa, saadessaan sienirihmaston avulla paremmin ravinteita kasvualustasta.

Tässä hankkeessa etsitään ratkaisuja tryffelien hyväksyntään ruokasieneksi ja kasvatuksen sertifiointiin, sekä kehitetään menetelmää tryffelin ja muiden sienien ympäätämiseen kasvullisesti lisättyjen kuusen taimien juuristoon. Kuusen jalostusohjelman parasta materiaalia monistetaan Luonnonvarakeskuksessa kasvullisesti laboratorio-olosuhteissa, ja näiden eliittitaimien kasvun ja hyvinvoinnin varmistaminen on myös hankkeen ohjelmassa. Ongelmalliselle turpeelle etsitään kuuselle ja sienelle sopivaa korvaajaa kasvualustoihin. Tavoitteena on saada kaupalliseen tuotantoon kuusen erikoistaimia, jotka hyödyttäisivät maakunnan ja koko Suomen elinkeinorakennetta ja toisivat lisäarvoa metsänomistajille.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeen konkreettiset toimet on jaettu työpaketteihin (TP1-TP4). Tryffelisien steriili ympäätys kuusen pikkutaimiin. Pyrimme sulkemaan pois muiden kuin tryffelisien kasvun, ja sitä varten teemme ympäykset steriileissä oloissa. Lasiputkiin valetaan agarilla kiinteytetty steriili kasvualusta, jossa on sokeria, vitamiineja, kivennäisaineita ja kasvuhormoneja sekä kuusen, että sienirihmaston kasvuun. Kuusimateriaalina käytämme kasvullisesti lisättyjä, itäviä alkiota, sekä kontrollieränä myös pintasteriloituja siemeniä.

Tryffelisienellä ympätyillä taimilla aloitetaan myös kenttäkokeita, jotta voidaan seurata sienien kasvua kuusen juuristossa myös jatkossa.

TP2. Tryffelinäytteiden tutkiminen ja luokittelu. Kansalaisten lähettämien näytteiden tutkimus ja analysointi, geneettinen tutkimus tryffelien luokittelua varten. Analysoinnissa voidaan hyödyntää edellisen hankkeen tuella hankittuja laitteistoja. Näytteitä lähetetään myös Italiaan DNA-tutkimuksiin (University of Perugia).

TP3. Muiden sienien, erityisesti kuusenleppärouskun, ympäysten vaikutusten tutkiminen. Ympätään kasvullisesti lisättyjen kuusen pikkutaimien juuristoihin kuusenleppärouskua, mahdollisesti myös kanttarellia. Mitataan taimien ja sienien kasvua useana kasvukautena kasvihuoneessa ja maastossa, jotta saadaan tietoa sen vaikutuksista. Koemateriaalina voidaan käyttää myös kuusen siementaimia.

TP4. Kasvualustojen testaus. Testataan vaihtoehtoina turpeelle rahkasammalen, karjanlannan mädäntäjäennöksen ja puukuittujen seoksia. Lisäksi käytetään kontrollina tähän asti käytettyä turvepohjaista alustaa. Alustamateriaalit saadaan Lukelta ja yhteistyökumppaneilta. Koe toteutetaan Luken uudessa kontrolloitavassa kasvihuoneessa Savonlinnassa, ja koemateriaalina käytetään laboratoriossa kasvullisesti lisättyjä kuusen itäneitä alkiota.

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen toteutusalue**Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?**

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Juva, Savonlinna

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	359 083	359 083	0
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	143 632	143 632	0
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	502 715	502 715	0

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	402 171	402 171	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	80 660	80 660	16 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	19 884	19 884	4 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	0	0	0 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	19 884	19 884	4 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	0	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	502 715	502 715	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke kohdistuu toimintalinjaan 1 Innovatiivinen Suomi ja sen erityistavoitteeseen 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen. Hankkeessa etsitään ratkaisuja tryffelien hyväksyntään ruokasieneksi ja sekä kehitetään menetelmää tryffelien ja muiden sienien ympäristöön kasvuun lisättyjen kuusentaimien juuristoon. Hakemus ei kuitenkaan hakijan arvion mukaan täytä yleisiä valintaperusteita eivätkä toimenpiteet tue ohjelman erityistavoitteen mukaisia valintaperusteita. Hanketta ei esitetä rahoitettavaksi.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon maakuntaliitto on yli kymmenen vuoden ajanjaksolla tukenut Juvan tryffelikeskuksen toimintaa viidellä eri hankepäätökselle yhteensä 923 557:lla eurolla. Näin olleen voidaan katsoa, että tuen luonne/tarkoitus on muuttunut. Tällä hakemuksella haettu tuki, toimenpiteet ja hyödyt kohdistuvat suurelta osin toteuttajaorganisaation omalla kehittämisvastuulla olevan toiminnan ylläpitämiseen. Laajojen, kaikkien osapuolten vapaasti hyödynnettävissä olevien aluekehitys- ja yritysvaikutusten syntyminen on jäänyt, aiemmasta mittavasta rahoitustuesta huolimatta, etenkin yritys-/elinkeinovaikutusten osalta ohueksi. Hankesuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät tuota merkittävää lisäarvoa aiempien vuosien toimintaan nähden. Hankkeen saamaa tukea ei voida käyttää yleisenä toimintatukena, jolla ylläpidetään tuensaajaorganisaation tavanomaista toimintaa.

Koska hakemus ei täytä kaikkia Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelmassa rahoitettaville hankkeille asetettuja yleisiä valintaperiaatteita, ei sitä voida esittää rahoitettavaksi.

Ratkaisun säädösperustana on laki Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta 757/2021 sekä valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta 867/2021.

Hankkeen pisteytys ja yleisten valintaperusteiden tarkistaminen tehtiin maakuntaliiton pisteytysryhmässä 7.9.2022. Hakemus ei saanut riittävää pistemäärää edetäkseen rahoitettavaksi hankkeeksi. Maakuntaliiton hankeryhmä käsitteli hankkeen 29.11.2023, hankeryhmä ei puoltanut hankkeen rahoittamista. Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö käsittelee hankkeen 7.12.2023 kokouksessa.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei